

Nota van Inlichtingen

SBIR "Landschapselementen"

Deze Nota van Inlichtingen is gepubliceerd op 11 december 2019 via de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

1 Samenvatting

Op 4 december 2019, van 14:00 uur tot 16:00 uur, vond de informatiebijeenkomst plaats omtrent de SBIR Oproep "Landschapselementen" bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) te Den Haag. Tijdens de bijeenkomst heeft RVO uitleg gegeven over het SBIR-instrument, heeft NSO uitleg gegeven over NSO en de relatie met SBIR, heeft LNV uitleg gegeven over de probleem- en doelstelling met betrekking tot deze SBIR en heeft RVO toegelicht waarom deze SBIR relevant is voor RVO. Zie presentaties 1 t/m 3 voor meer informatie. Na de diverse uiteenzettingen heeft een vraag- en antwoordsessie plaatsgevonden (marktpartijen versus opdrachtverstrekken partijen). Informatie zal worden verstrekt via deze nota van inlichtingen.

2 Achtergrond NSO en programma innovatiegericht inkopen ruimtevaart (SBIR ruimtevaart)

Het Netherlands Space Office (NSO) is de ruimtevaartorganisatie van de Nederlandse overheid. Zij verzorgt het ruimtevaartbeleid van Nederland en vertegenwoordigt Nederland bij internationale organisaties, zoals ESA en de Europese Commissie. Zij doet dit zowel op het terrein van de 'upstream', oftewel de industrie, die de ruimtevaartinfrastructuur produceert, als wel op het terrein van de 'downstream', oftewel het gebruik van de satellietdata. Het NSO heeft als doel om de ruimtevaartinfrastructuur beter te benutten, de dienstverlening van de Nederlandse overheid waar mogelijk met satellietdata te versterken en de (internationale) marktpositie van het Nederlandse bedrijfsleven te verbeteren. Dit doet zij binnen een thematische aanpak en aan de hand van enkele stimuleringsmaatregelen. Zo stelt het NSO, naast de gratis en open data vanuit het Copernicus-programma, ook extra hoge resolutie data beschikbaar via het Satellietdataportaal (www.satellietdataportaal.nl). Daarnaast wordt het gebruik van satellietdata binnen overheidsorganisaties gestimuleerd met behulp van de SBIR-regeling. Voor dit doel is een speciaal SBIR-Ruimtevaartprogramma ingericht. Dit programma zorgt voor innovatiegericht inkopen door de Nederlandse overheid. Redenen voor deze manier van inkopen zijn divers, van het versterken van het verdienvermogen van de ruimtevaartsector tot het bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke problemen.

Deze SBIR-oproep is op zoek naar nieuwe producten te ontwikkelen met o.a. satellietdata, om kleine landschapselementen in het landelijk gebied te identificeren, registreren en monitoren.

Met deze SBIR-inkoop kan de kracht van het bedrijfsleven ingezet worden om over ruim 1 jaar nieuwe producten en diensten op de markt te zetten. De oproep is te vinden op tendered.nl en via <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/sbir/sbir-oproep-monitoring-landschapselementen-met-satellietdata>

Algemene vragen SBIR Ruimtevaart

	Waar vind ik de meest recente informatie over de SBIR?	Belangrijk om te weten dat sinds deze zomer enkele formulieren en handleidingen zijn gewijzigd. De meest up-to-date informatie vindt men op https://mijn.rvo.nl/sbir-innovatie-in-opdracht
1.	Waar vind ik meer informatie over het Satellietdataportaal?	Op www.satellietdataportaal.nl . Vragen over dit portaal kunnen gesteld worden via het e-mailadres portaal@spaceoffice.nl . Het portaal wordt door het NSO beheerd.

2.	Hoe verkrijgt men Sentinel-data?	Ook deze informatie is via www.satellietdataportaal.nl te verkrijgen.
3.	Mag ik in samenwerking met een andere partij een offerte/voorstel indienen?	Ja, dat mag. We verwachten dat één partij in de lead is en een voorstel indient. Deze partij kan met andere partijen samenwerken als onderaannemer. En dat is vaak ook verstandig omdat u zo kunt zorgen dat de juiste expertise aan boord is. Samenwerking tussen voorstellen kan niet; verschillende voorstellen mogen niet afhankelijk van elkaar zijn. Ieder voorstel moet op zichzelf staan.
4.	Op welke manier kan RVO of NSO helpen bij het "strategisch" samenwerken?	Dit is geheel aan de aanbiedende partijen zelf. Let hierbij op dat het om relatief kleine bedragen gaat, een hele alliantie vormen is wellicht niet haalbaar. Suggestie: werk samen met één partij die van meerwaarde is; "niet samenwerken om het samenwerken, maar samenwerken om het doel te halen".
5.	Mag ik meerdere voorstellen indienen?	Ja, u mag meerdere voorstellen indienen. Het aantal moet wel in verhouding staan tot de capaciteit van aanbiedende partij en de voorstellen moeten onderscheidend van elkaar zijn. Samenwerking tussen voorstellen kan niet; verschillende voorstellen mogen niet afhankelijk van elkaar zijn. Ieder voorstel moet op zichzelf staan als afgerond geheel.
6.	Mag ik in het voortraject (vóór fase 1) contact opnemen met de vragende partij?	Het is niet toegestaan om inhoudelijke vragen te stellen aan de leden van de Beoordelingscommissie tijdens het voortraject. Hier dient de informatiebijeenkomst voor en deze Nota van Inlichtingen. Wel kan er met andere medewerkers contact worden gezocht. Tijdens Fase 1 en Fase 2 kan er wel (beperkt) interactie plaatsvinden. Het is aan de vragende partij om eventueel extra informatiebijeenkomsten te organiseren.
7.	Moet men bij het sluiten van de tender zowel de documenten voor Fase 1 als voor Fase 2 aanleveren?	Nee dan dienen alleen documenten voor fase 1 te worden aangeleverd. Fase 2 documenten worden pas gevraagd nadat u hiervoor van NSO een offertezoek ontvangt.
8.	Hoort het formulier "Aanbieding SBIR" ook bij de gevraagde documenten voor fase 1?	Ja, het formulier "Aanbieding SBIR" is ook onderdeel van uw offerte voor SBIR fase 1.
9.	Wanneer ontvang je een offertezoek voor fase 2? M.a.w. wat is <u>succesvol</u> afronden van een haalbaarheidsstudie?	NSO stuurt een offertezoek naar alle deelnemers in Fase 1. De offerte van Fase 2 heeft dezelfde deadline als het eindrapport van Fase 1. De Beoordelingscommissie heeft in haar vergadering dus de beschikking over de informatie uit Fase 1 en de plannen voor Fase 2. In deze SBIR kiezen we ervoor om de deadline van het eindrapport te laten samenvallen met de deadline voor het indienen van de offerte voor fase 2. Hiermee wijken we iets af van de procedure beschreven in de SBIR-handleiding. Het eindrapport wordt in deze SBIR dus niet beoordeeld om te bepalen of een offertezoek verstuurd zal worden.

10.	Hoe wordt de technische haalbaarheid beoordeeld? Gaat het om algemene technische haalbaarheid of juist dat je het zelf als bedrijf kan?	De technische haalbaarheid wordt beoordeeld als de mate waarin het overtuigend is gemaakt dat de geboden oplossing technisch haalbaar is. Benoem bij de analyse van de technische haalbaarheid ook de eventuele knelpunten, wees hier eerlijk over. En geef aan hoe deze op te lossen zijn en of dat in de volgende fase qua tijd en middelen zal lukken.
11.	Is het combineren van voorstellen uit fase 1 tot één voorstel in fase 2 mogelijk?	Dit is niet onmogelijk, maar gezien concurrentie tussen voorstellen zijn RVO en NSO terughoudend.
12.	Kunnen we een commercieel uurtarief vragen? Wordt een eigen bijdrage verwacht?	We schrijven geen uurtarief voor, we werken bij SBIR immers op basis van offertes. Aangezien de intellectuele eigendomsrechten bij de indiener blijven, verwachten we dat de indiener dit ook als investering ziet in eigen kennis en voor acquisitie van een nieuwe (overheids)klant. Let op: bij de beoordeling zal ook gekeken worden naar de prijs-kwaliteit-verhouding.
13.	Moet er BTW worden afgedragen?	Ja, het is een inkoopopdracht, dus het maximum bedrag is inclusief BTW.
14.	Dienen de kosten te worden gespecificeerd?	Ja, de kostenopbouw moet duidelijk uit de offerte blijken.
15.	Kan ik zelf met een voorstel komen voor een nieuwe SBIR?	Ja, graag zelfs. Neem hiervoor contact op met het NSO. Zij zullen de ideeën naast elkaar leggen. Het idee, indien ook ondersteund door de overheidsorganisatie, zal vervolgens wel via een open call worden gepubliceerd.
16.	Wordt er inhoudelijk feedback gegeven op de inschrijvingen?	Afwijzingen en winnaars krijgen altijd feedback op de beschreven punten inclusief argumentatie. Na afloop kan er altijd om extra feedback gevraagd worden.
17.	Wat zijn de verschillen met de eerdere SBIR's en zijn uit deze oproepen lessen geleerd?	Per SBIR kunnen de toegekende bedragen voor fase 1 en fase 2 verschillen van voorgaande oproepen. Vraagsturing is belangrijk, namelijk de vragende partij zoekt vanuit zijn maatschappelijk probleem naar een passende oplossing. De SBIR oproep moet leiden tot een operationele oplossing, denk daarom goed na over hoe satellietdata en de service gaan passen in de werkwijze van de vraagorganisatie, een duurzaam verdienmodel/business case en eventuele consortiumvorming (bijv. kennisinstelling + marktpartij) i.v.m. markttoetreding.
18.	Wat wordt er in fase 1 verwacht t.a.v. technische volwassenheid/rijpheid van het product?	Hier zijn geen strakke richtlijnen voor, maar fase 1 hoeft geen papieren exercitie te zijn. Het is goed om al aan de slag te gaan met de oplossing. Laat (kleinschalige) voorbeelden zien van de mogelijkheden. Er wordt verwacht dat de door u geboden oplossing werkt met satellietdata uit het Satellietdataportaal plus eventuele andere bronnen.

19.	<p>Wat houdt het SBIR-overeenkomst formulier in en waar kan ik dat vinden? *(Genoemd in SBIR handleiding RVO)</p>	<p>De SBIR-overeenkomst (feitelijk een contract) en bijbehorend formulier komt vanuit de RVO-procedure en wordt opgesteld bij toekenning van de opdracht voor fase 1 en/of 2. NSO hanteert een eigen opdrachtverstrekking en bijbehorende brief die u zult ontvangen indien de beoordelingscommissie u een vervolgfase toekent. U hoeft hier bij indiening niets mee te doen.</p>
20.	<p>M.b.t. de economisch perspectief: Verplicht de vragende partij (RVO) zich tot het afnemen van het uiteindelijke product?</p>	<p>Partijen zullen ook het perspectief op andere klanten moeten meenemen. De uiteindelijke afname van een dienst/product zal veelal Europees aanbesteed moeten worden, omdat de kosten boven de drempelbedragen liggen. Fase 3 kan niet via de SBIR-regeling omdat er dan sprake zou zijn van staatssteun. De deelnemer van de SBIR heeft natuurlijk vanwege de deelname aan de SBIR een technologisch voordeel verkregen die hij kan inzetten bij de aanbesteding.</p>
21.	<p>Kan de aanvraag ook digitaal via TenderNed worden ingediend?</p>	<p>Nee, de offerte moet via e-mail bij NSO (info@spaceoffice.nl) worden ingediend.</p>
22.	<p>In hoofdstuk 3 vraagt u financiële inzichten van de organisatie met jaarcijfers, cashflow en exploitatieoverzichten. Wat wordt hiermee bedoeld? Is de openbare financiële jaarrapportage voldoende?</p>	<p>Er worden geen financiële gegevens gevraagd. Er moet alleen een begroting volgens het format worden ingediend.</p>
23.	<p>In de SBIR-handleiding wordt aangegeven dat de offerte zich uitsluitend moet richten op hoogwaardige onderzoeken en ontwikkelingen. Kunt u dit nader specificeren wat u hieronder verstaat?</p>	<p>Het voorstel wordt o.a. beoordeeld op innovatie. Deze innovatie kan ontstaan uit zowel kennisinstellingen als vanuit het bedrijfsleven.</p>
24.	<p>In uw uitvraag omschrijft u dat nagenoeg alle partijen met een onderzoeks- en ontwikkelingscapaciteit mee kunnen doen voor deze uitvraag. Hoe garandeert u een 'level playing field'? Kunnen door de overheid gefinancierde partijen ook inschrijven?</p>	<p>Deze oproep is open voor alle partijen, zowel (semi-)publiek als privaat. De Beoordelingscommissie zal echter niet alleen naar de technische inhoud kijken, maar ook naar het ondernemerschap van het consortium en het operationaliseren en het op de markt brengen van de dienst.</p>

Specifieke vragen met betrekking tot SBIR Landschapselementen

1.	Hoe wordt de onafhankelijke beoordelingscommissie samengesteld?	Vanuit beleid -en uitvoeringsperspectief van regelingen zullen er mensen uit LNV en RVO in de commissie zitten. Vanuit technisch perspectief zitten er mensen van NSO in de commissie.
2.	Wat wordt er verstaan onder innovatie, m.a.w., hoe nieuw moet het zijn?	Er zijn al deeloplossingen, maar die liggen bij verschillende organisaties. Wat we hier vragen is 1 oplossing. Bestaande deeloplossingen mogen daar onderdeel van zijn.
3.	Wat is de impact op onderhoud van het register, kunt u daar meer over vertellen?	De nadruk in deze SBIR ligt op het initieel in kaart brengen van de landschapselementen. Het is een pré als ook oplossingen worden aangedragen voor het beheer jaar in jaar uit.
4.	Er zijn andere SBIR's met satellietdata geweest, zijn er voorbeelden van diensten die daaruit voort zijn gekomen die hiervoor bruikbaar zijn?	Nee, dat waren andere SBIR's die losstaan van deze nieuwe SBIR. Het is wel goed om kennis te nemen van voorbeelden uit het verleden!
5.	Als er helemaal niets aan monitoring gedaan zou worden, wat zou er dan gebeuren?	Meer en meer is het beeld dat te veel landschapselementen verdwijnen uit het landschap dan wel het onderhoud achterblijft. Daarom is er behoefte aan betere monitoring. Op dit moment wordt door Provincies gemonitord maar dan vooral gericht op de waardevolle landschapselementen. Er is behoefte dit voor het hele land te doen.
6.	Wat zou er gebeuren als die landschapselementen er helemaal niet meer zijn?	Landschapselementen zijn essentieel voor de biodiversiteit (belangrijk voor de ecologie). Ook is het belangrijk voor agrariërs zelf. Zonder landschapselementen krijgen plaaginsecten de kans om op te komen. Daarbovenop hebben landschapselementen een culturele waarde, ze zijn belangrijk onderdeel van het Nederlandse landschap.
7.	De provincies hebben ook eigen beleid. Stel we hebben landelijk uitgerold systeem, gaan de provincies zich daar ook aan committeren?	De focus van deze SBIR ligt bij de technische haalbaarheid van een volledige oplossing. We voldoen hiermee ook aan toezegging van minister aan de Tweede Kamer het monitoren van landschapselementen te onderzoeken. RVO committeert zich om het proces van adaptatie door andere spelers zoals provincies, te faciliteren. Stip op de horizon is dat zoveel mogelijk spelers aanhaken en er een basisregistratie van Kleine Landschapselementen komt.
8.	Is het de bedoeling dat er iets nieuws wordt ontwikkeld? In hoeverre blijft het eigendom bij de ontwikkelaar, of bij LNV?	Kenmerkend aan SBIR is dat het Intellectueel Eigendom (IE) bij de ondernemer blijft die het maakt. Dat is een essentieel onderdeel van de SBIR regeling. De overheid krijgt het gebruiksrecht. Daarop is één uitzondering: stel je verzint iets briljants, maar de ondernemer doet er niets mee en er wordt niks mee gedaan. Dan kan opgelegd worden dat tegen marktconforme prijs licentie wordt

		verleend aan andere partijen die er wel iets mee gaan doen/gaan toepassen.
9.	Waar in het proces vindt de discussie over het intellectueel eigendom plaats?	Zowel in fase 1 als in fase 2. Als het eindproduct beter in zicht is, kunnen we daar discussies over voeren.
10.	Vraag over scoping: met Machine Learning kun je misschien classificeren wat voor landschapselement iets is. Over de tijd wordt dit model steeds ingewikkelder. Moet het systeem in staat zijn om over de tijd slimmer gemaakt te kunnen worden?	Het liefst wel. Bijvoorbeeld door met een simpel algoritme beginnen dat je kunt uitbreiden. Concentreer je wel op de oproep zelf: die indicatoren staan voorop, er hoeft niet direct een complete monitor worden ontwikkeld met alle indicatoren die hier zojuist werden genoemd voor biodiversiteit. Het is een informatievraagstuk, geen ICT vraagstuk.
11.	Er moeten satellietbeelden worden gebruikt. Technische competentie van Amerikaanse satellieten lijkt beter dan Europese. Moet per se Europese satellietdata worden gebruikt?	Nee, dat moet niet. Kijk wel naar de data in het satellietdataportaal en de data die gratis aangeboden wordt vanuit de EU. Je kunt ook andere satellietdata gebruiken, maar uiteindelijk wordt er ook naar de kosten gekeken.
12.	SBIR gaat ook over veranderingen. Wat is de gewenste periodiciteit qua monitoren van veranderingen?	Dit kunnen we nog niet zeggen, hangt ook af van hoe de regeling er uiteindelijk uit gaat zien. Het satellietdataportaal is landsdekkend 5-6 keer per jaar, dus dat moet in elk geval kunnen. Belangrijkste is nu: kán het, dus kunnen er veranderingen waargenomen worden, hoe vaak precies komt dan later. Het zal een wisselwerking zijn tussen: wat worden de regelingen straks, en wat is er technisch mogelijk?
13.	De regeling is nog in opbouw, maar om welke orde van grootte gaat het qua financiering?	Hier kunnen we nog geen uitspraak over doen. In de Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) zit nu 800M euro subsidie. Verwacht wordt dat dit iets minder zal worden in de volgende GLB periode. Het is nog niet bekend hoe groot de financiering zal worden voor specifiek deze regeling.
14.	Kan er meer verteld worden over de selectiecriteria die ten grondslag liggen aan deze landschapselementen? Wordt een boom in de achtertuin ook geteld als landschapselement? Of bijvoorbeeld een oude boom met een grote culturele waarde, hoort die erbij?	We concentreren ons op een landsdekkende kaart, maar alleen van het landelijk gebied. Een boom in de achtertuin hoort daar dus niet bij. Of een landschapselement van bijvoorbeeld grote culturele waarde is kun je niet meten en daarom worden deze dus ook niet meegeteld als klein landschapselement.
15.	Worden de luchtfoto's met 10 cm nauwkeurigheid openbaar gemaakt?	In fase 1 wijzen we 2 gebieden aan, en daarvan worden de luchtfoto's en validatiedata beschikbaar gemaakt voor de partijen die fase 1 ingaan.
16.	Wordt er onderscheidt gemaakt tussen waardevolle en niet-waardevolle landschapselementen?	Bij deze SBIR gaat het om alle landschapselementen. We gaan dus geen onderscheidt tussen waardevolle en niet-waardevolle elementen maken.
17.	Hoe meer data, hoe beter het model. We hebben dan meer gebieden nodig, is het mogelijk om dan bijvoorbeeld die 18.000	Daar kunnen we nu geen antwoord op geven, maar hier gaan we over nadenken. En in fase 1, in de startbijeenkomsten zullen we kijken wat partijen nodig hebben en wat we kunnen

	landschapselementen die al in beeld zijn in een database te krijgen?	bieden om tot zo goed mogelijk systeem te komen. Deelnemende partijen zullen uiteindelijk in ieder geval toegang hebben tot dezelfde data.
18.	Sommige subtypen landschapselementen komen meer voor dan anderen. Als je dus maar 1000 voorbeelden krijgt zullen sommige subtypen weinig voorkomen. Hoe lossen we dat op?	De landschapselementen verschillen sowieso erg per grondsoort. We zullen hier over nadenken en afhankelijk van de behoefte een zo goed mogelijke oplossing bieden.
19.	Hoe nauwkeurig zijn momenteel de ingetekende elementen? En is dat dezelfde nauwkeurigheid als die nu verwacht wordt?	Op dit moment wordt het gedaan op basis van 25cm en 10cm luchtfoto's, maar we willen naar 10cm toe.
20.	Moeten de landschapselementen an sich in kaart worden gebracht, of is het vastleggen per perceel/boer voldoende?	RVO is een potentiële gebruiker, maar het moet ook breder ingezet kunnen worden en is dus niet alleen op boeren gericht. Het gaat daarom om landschapselementen an sich.
21.	Als je de landschapselementen an sich moet vastleggen loop je mogelijk tegen problemen aan bij de monitoring. Stel dat een bomerrij wordt opgesplitst in 2 bomerrijen, hoe registreer je dat dan? Is het dus wel praktisch om de landschapselementen op objectbasis te registreren?	Leg beide benaderingen voor in je voorstel als je vindt dat het kritiek is. We willen dit gezamenlijk in het traject uitzoeken wat het beste idee is, dat moet onderweg duidelijk worden. Objext X en Y zoals in de uitvraag is dus geen harde eis, bedrijven mogen dit zelf invullen.
22.	Valt onder het gebruiksrecht van de overheid ook dat na het traject de data voortkomend uit een systeem openbaar gemaakt kan worden?	We zouden graag willen dat het onderdeel wordt van Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), dus ja. IE daarvan wordt dan een discussie gedurende het traject, dat staat nog niet vast. Eventueel losse vergoeding aan bedrijf bij mogelijke publiceren van algoritmen, moet los besproken worden in fase 3.
23.	Hebben jullie naast deze satellietbeelden ook nog beschikbaar een hoogtemodel dataset?	Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is als open data beschikbaar. Het staat je vrij andere data in te kopen, maar dan zal het economisch perspectief minder zijn. Dit kan en mag dus wel, maar vanuit economisch perspectief is het beter om gratis en open data te gebruiken.
24.	In hoeverre is het lopende onderzoek van Ecorys al beschikbaar?	Dit onderzoek is recentelijk afgerond en zal eind dit jaar of begin volgend jaar worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Let wel: het onderzoek staat los van deze SBIR.
25.	Is het mogelijk om 1-op-1 contact te hebben met het met de eindgebruiker van een te ontwikkelen product, tijdens fase 1 of 2?	Ja, dat is mogelijk. Echter gedurende vaste consultatiemomenten om iedere partij zo gelijke kansen te geven. Concentreer je vooral op RVO, zij zitten ook in de beoordelingscommissie. Je kunt wel je perspectieven vanuit de rest van de markt meenemen in de consultatiemomenten die zowel in fase 1 als fase 2 plaatsvinden.
26.	Is het mogelijk om de data die genoemd is nu al te krijgen om te gebruiken bij het opstellen van het voorstel?	Dat gaat helaas niet, de data moeten nog verzameld worden. De partijen die uiteindelijk meedoen aan fase 1 ontvangen deze data bij de start van fase 1.

27.	Is er een duidelijke lijst van data die beschikbaar gemaakt zal worden aan bedrijven in fase 1?	Ja, de hoge resolutie luchtfoto's (10 cm) zullen in ieder geval beschikbaar worden gesteld. Data in PDOK en het satellietdataportaal is sowieso al toegankelijk.
28.	Hoe gaan jullie om met spanningsveld toepasbaar eindproduct versus het innovatieve karakter?	Het is inderdaad een spanningsveld. In fase 1 zien we graag de haalbaarheid van een innovatieve oplossing. In fase 2 wordt toegewerkt naar een werkend prototype.
29.	Moeten we ons ontwikkelde systeem kunnen laten aansluiten op bestaande systemen RVO?	Dat is vaak technisch al een vraagstuk op zichzelf. Dus concentreer je daar niet op. Zorg wel dat je generiek ontwikkelt en dus koppelvlakken hebt, zoals een API. Probeer de internationale open GIS standaarden te hanteren, want dat doet RVO ook. Dus webservices, XML, REST, wms, wfs om er enkele te noemen. Dus wel aan de standaarden houden graag, maar probeer niet te gaan voor volledige integratie in bestaande RVO ict-infrastructuur.
30.	Kunnen jullie ingaan op de pilotgebieden die genoemd zijn?	Waarschijnlijk gaat het om een gebied van rond de 20 km ² bij Winterswijk. Dit staat echter nog niet vast.
31.	Die verschillende typen landschapselementen, hoe goed zijn ze door een mens te onderscheiden op basis van luchtfoto's?	Nog niet helemaal goed. Op dit moment wordt er gevalideerd op basis van het opvragen bij de collectieven. We gaan uit van de data die door bijvoorbeeld boeren aangeleverd wordt.
32.	Bestaat de validatiedata alleen uit locatie en categorie, of is er meer beschikbaar zoals hoogte en soort plant?	Wat we op dit moment hebben is de polygoon met locatie en categorie. Hoogte en soort plant zijn dus onbekend.
33.	Wat gebeurt er als de data niet beschikbaar is bij de start van fase 1?	We gaan ervanuit dat de data beschikbaar is bij de start van fase 1. In het verleden heeft het in verband met juridische aspecten wel eens langer geduurd, dan wordt er gezamenlijk besproken over uitstel.
34.	Hoe wordt er omgegaan met aannames die bedrijven maken in de voorstellen?	Het is aan de bedrijven om aan te geven waar de risico's zitten.